

Az erkélylakó

GYŐRI LÁSZLÓ

Amikor az aluljáró utolsó szögletét is elfoglalták a csavargók, s a falak mentén egymás hegyén-hátán rongycsomók, huzat nélküli, kihaladozott paplanokbeleitekeretekakőre, meghajdani télikabátok, pokrócok, lepedők, egyszóval a régi papírmalmok hajdanán annyira kívánatos rongyai, s mindez a bűzös, mocskos hullám már egymásra hágott, s minden rongyzagyvalék egy-egy csavargót rejtegetett, mert a dolognak éppen az volt a lényege, s a lényeg már-már túlcsapott önmagán, a rongycsomók túlfoglalták az aluljárót. Először a telefonfülkék teltek meg, mert egyre kevesebbet használták őket, ha egy-egy járókelő mégis rákényszerült, rájuk se mordult, hiszen már a gyöngye kisebbségbe tartozott, örült, hogy egyáltalán lóg még a falon egy ócska telefon, szó nélkül átlépett rajtuk, s a fejük fölött intézte el akár a legbensőségesebb ügyeit is, de olyan fesztelenül, még a hangját sem halkította le, aztán úgy botorkált ki ismét, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne, hogy a fülke fenekére emberek vannak odateremtve, arrébb se moccannak, ha átlép valaki a fejükön, ilyen-olyan végtagjaikon, amelyekhez egy-egy műanyagpalack is tartozik. A sutok után körben minden alkalmasos zug is megtelt, aki előbb érkezett ebbe az életbe, annak szélcsendesebb meg egy kicsit bővebb helyecske jutott, amelyhez természetesen a végsőkig ragaszkodott, ha egyszer-egyszer kissé kitisztult a feje, s mintegy dolga után látott, s ha úgynevezett dolga végeztével ismét visszatért, jaj volt annak, aki gyarmatosítani akarta azt a néhány négyzetmétert. Odébb rúgta,

szinte magától elgurult, s ha észrevette, hogy oldalba rúgták, félig-meddig kinyitotta a szemét, annyi is elég volt, lássa, kivel van dolga. Fölmérte, s ha úgy pislantotta, erősebb nála, könyökén-térdén arrébb kúszott, addig csúszkált-mászkált, mire végre talált egy kis másik menedéket, a rongyait maga után húzta, ismét alájuk bújt, és tovább szundikált. De ha úgy ítélte, neki áll a vásár, egy kis civakodás mindent rendbe hozott.

A járókelők azt hiszik, a csavargók az egész napot azon a megszerzett kis területen töltik, csak annyit látnak, hogy a kilógó lábfejek gazdái úgy hevernek reggel-délben-délután, mint a hullák, holott csak lassan mozognak, minek sietni, ráérnek, előttük van az egész nappal, az egész éjszaka, főleg a hideg éjszaka, ősszel, télben-hóban az igazán hosszú, olyan hosszú, mint egy északi-tengeri út egy jégben vergődő öreg, kivénhedt hajóval, mire az átrecseg a torlaszokon, igazán sok idő telik el.

Taszítottak, de nem gyűlöltem őket, viszont nem is szánakoztam rajtuk, egyszerűen szerencsétleneknek tartottam őket, akikben már nincs egy szikra akarat sem, hogy kitápázkodjanak a pokolból. A sorsuk régen kiveszett belőlük, ahogy dőcögnek a villamoson a váztalan rongyok, a roskadt vállak, a torzonborz üstökök, a csimbókokba ragadt szakállak, a fölpuhadt arcok. Bennem még bennem élt a sors, volt lakásom, ételem, italom, fürdőszobám, reggelenként borotválkoztam, s minden nap dolgozni jártam a villamosukon, az alujárójukon át, mert a belváros kellős közepén volt a munkahelyem egy kis mellékutca sarkán, négy ablaka az egyikre, nyolc ablaka a másikra nyílt, hosszú folyosókkal, jó sok szobával, zegzugokkal, igazán csöndes, biztos, kellemes hely.

Azon a reggelen is oda igyekeztem az alujárón át egy kiadós pörlekedés után, amelyet a feleségemmel folytattam, ami abból állt, hogy már három napja egy szót sem váltottunk egymással. Ugyanis három nappal azelőtt ismét éjfél után tántorogtam haza, részegen, ami hagyján, de egy nőtől is részegen, sőt mi több, az előtte lévő éjszaka egyenesen haza se mentem, egy pályaudvaron aludtam azzal a bizonyos nővel, úgy, mint valamikor fiatal koromban, a széles üvegfal előtt sorban heverték a hajnali vonatra várók, s mi is melléjük vackoltuk magunkat, reggel felé kászálódtunk föl, s egy Moszkva téri kocsmában néztünk egymás szemébe hosszan, míg végre lassan nyolc felé járt, elérkezett az az idő, amikor már elindulhattam a munkahelyemre, a fekete hajú, kancsal démon buszra ült, én pedig bebotorkáltam dolgozni, már amennyire akkor, úgy, olyan állapotban dolgoznom lehetett. Nem valami nagy örömmel néztem föl kollégánómra, aki hirtelen megállt előttem, és kifakadt:

– Maga mindig részeg, nem fogok maga helyett dolgozni, tessék tudomásul venni.

Volt benne valami, mert akkor is, a reggeli kocsmázásnál fogva kissé, mondjuk, hogy kissé, de hogy még világosabban értsék, túlzás nélkül szólva

ugyancsak illuminált, kapatos voltam, igyekeztem is föl nem állni, hogy ne kelljen az asztal szélébe kapaszkodnom. Látszott rajta, hogy hetek, hónapok alatt gyűlt föl benne az indulat, s most végre kiszakadt belőle. Nekem már természetes volt, hogy munkakezdés előtt minden nap bejárom a környék italpusztító helyeit, már nem is igyekeztem magamat fegyelmezni, mert csak így bírtam elviselni azt a kettős állapotot, amelyben már hosszabb ideje éltem; bele voltam bolondulva azokba a mélybarna, bandzsi szemekbe, egészen beborított, az a nő úgy ragaszkodott hozzám, hogy nem tudtam meg nem is akartam tőle szabadulni, kilátástalan volt az életem, mentem, amerre húzott, és persze már én is húztam őt mindenfelé, pályaudvari, lépcsőházi éjszakák követték egymást, még szénakazalban is aludtunk a hegyekben, úgy félig-meddig már a csövesekhez hasonló életet éltünk. Amikor az aluljárón átbetorkáltam fölöttük, szinte már közéjük tartoztam, csak még nem jött el az a pillanat, amikor lézengővé, ahogy finoman mondták, fedél nélkülivé válok magam is. Egyelőre azonban volt munkám, íróasztalom, a béremet minden hónap elején rendre átutalták. Nem jártam játékbarlangokba, nem futkostam kábítószer után, olcsó borokkal beértem, mert ama Brigitta nevű nővel, aki azért inkább lánynak volt mondható, bár a korkülönbséget talán inkább elhallgatnám, mert könnyen szoktak ítélni az emberek, holott annak én a magam részéről semmi jelentőséget nem tulajdonítottam, felőlem akár idősebb is lehetett volna nálam, a lényeg az, hogy szinte vele éltem, de nem sokat költöttem rá, olcsó csigereket hajtogattunk föl mély, hűvös pincék mélyén, még méltatlan voltam az aluljáróbeli rongyosokhoz, több szempontból is, például azért, mert a napi cigarettára mindig telt. És annak a napnak a története a cigarettával kezdődött.

Egy országos rendelet megtiltotta a füstölést, én viszont erős dohányos voltam. Engedelmes polgár lévén az erkélyre álltam ki, amikor el akartam szívni egy-egy szálat. Több közül is választhattam, a hozzám legközelebb eső a szomszédos belső szobából nyílt. Oda szoktam kiállni, onnan integettem a szemközti nyelviskola titkárnőjének, aki szelíden mosolyogva, finom, illedelmes kézmozdulattal mindig visszaintegetett, noha sokkal fiatalabb volt nálam, én – azt hiszem – már túl a hatvanon, ő pedig – azt hiszem – innen a harmincon, s mi úgy küldtünk jelet egymásnak, mint egy vén Goethe, meg mint egy fiatal Ulrike von Levetzow. Ezen a délutánon azonban minden máshogyan alakult.

Munkatársam, az idősödő hölgy, előkelő, nagynevű családok származéka, aznap szintén dolgozott, a belső irodában, az ablak előtt ült az asztalánál, nem akartam rányitni az ajtót, egy másik erkélyre léptem ki. A legutolsóra, a szélső helyre, messze a többiektől. Akié ez az iroda volt, csak hetenként egyszer járt be, otthon írta fulmináns dolgozatait, amelyek minden velünk szembenálló vérért felforralták, és amelynek később meg is lett a következménye. Ebbe a szobába, ennek a szobának az erkélyére nyugodt

lélekkel állhattam ki, annál is inkább, mert vele, aki maga is cigarettázott, megállapodtam, hogy olykor-olykor ide fogok járni.

Nyár volt, hogy egészen pontos legyen, rettenetes nyár volt, istentelen forróság. Kiléptem az erkélyre, rágyújtottam. Kényelmesen, élvezettel álldogáltam, lustán, elernyedve bámultam az utcát, kíváncsian, sőt mi több, izgalommal figyeltem, hogyan áll be egy nő – egy idősebb hölgy! – két autó közé arra a hihetetlenül szűk helyre, milyen higgadtan s milyen szakavatott kézzel tekergeti a volánt, mit sem törődve azzal, hogy a háta mögött gyülekeznek, torlódnak a kocsik, s hogy azok is milyen hihetetlenül türelmesen, együttérzőn várják, hogy a nő, messzebből, két-három kocsiból nézve már csak mint egy személytelen karosszéria a szegélyhez illeszkedjen. Ez a szokatlan szolidaritás igazán lenyűgözött, senki sem kürtölt, senki sem ordított, amit én a nyugalmas délutáni napnak igyekeztem tulajdonítani.

Hirtelen dörrenést hallottam a hátam mögött. Édes Istenem. Nem tetszett ugyan, de nem vettem a szívemre. Végeztem, elszívtam a cigarettát, és éppen olyan nyugodtan vissza akartam térni a selymes hivatalba. Az ajtó azonban nem nyílt. A kilincs meg sem mozdult. Mint olyan ember, aki szereti a kis technikai botrányokat helyrehozni, jól szemügyre vettem a részleteket. Amikor tataroztak, még a régi jó rézkilincseket is kicserélték, s íves, meghajlított fogantyúkat szereltek föl az ajtókra, a két görbe hajlat összegabalyodott, a külső ráragadt a belső tetejére. Rögtön tisztában voltam vele, annyira összeakaszkodtak, hogy kívülről lehetetlen széjjelrázni őket, se ész, se találékonyság, se kezűgyesség nem segít. De azért megdöngettem az ajtót, s természetesen semmi sem történt. Belerúgtam, aztán még egyszer belerúgtam, először kísérletül, másodszer már kissé dühösen. A két kilincs meg sem moccant. Hiába volt minden. Abbahagytam az üres próbálkozást, úgy döntöttem, hogy egyelőre azzal sem foglalkozom, hogy egy rohadt erkélyen állok tehetetlenül, ki vagyok szolgáltatva két párosodó kilincsnak. Rákönyökölttem a rácsra, bosszantott, hogy mennyire poros, bosszantott és vigasztalt, hogy ebben a kényes pillanatban is lényegesnek tartom, hogy tisztára súroljam legalább azon a kis helyen, ahová le fogok könyökölni. Kelletlenül, mégis kényelmesen előre dőltem, eszembe jutott a szemközti szép, fiatal titkárnő, aki csak barátságosan integet, mosolyog, szelíd és komoly tekintetű, és kétségtelenül rengeteg dolga van, én háromszor is kilépek az erkélyre, mire ő egyszer az ablakhoz áll egy kis szünetet tartani. A dohányzás nem igazi szenvedélye. És nemsokára férjhez fog menni egy rendes fiúhoz. De most nem szemközt álltam vele, jóval arrébb, balra, egészen messzire esett az az ablak, amelyhez oda szokott állni, odalép, az ablakot kitarja, s mögötte, azon a szegélyen ácsorog, bal karját lazán a jobb hóna alá csúsztatva, jobb karját maga elé emelve, amely inkább a szoba belsejéhez tartozik, mint bármely külsődlegeshez, még a párkányra sem támaszkodik, amelyen hamutálca hevert, ő ugyanis mint rendszerető

titkárnő, még arról is gondoskodott, nem az utcára szórta le a pernyét, mint én, s a szoba belsejéből csak annyira háritotta el a kezét, hogy leverhesse a hosszúra nyúlt hamut. Semmi esélyem sem volt, hogy észrevegyen, a keze fejét sem láttam a hamutálca fölé kiszökkenni.

A mobil nem volt nálam, hiszen csak egy cigarettára, csak néhány percre léptem ki az erkélyre. A szomszéd szoba üres volt, a kolléganő ezen a napon valamelyik levéltárban kutatott. Ablakpárkányán egy virágrúd hevert, sóvárogva néztem, de túl messzire volt, hogy elérjem, hogy bekocogtassak vele, ha esetleg odatévedne valaki.

Lenéztem. A kis egyirányú utca üres volt, csak néha surrogott el alattam egy-egy autó, gyalogos alig-alig jött-ment. Egy öregasszony a házból, a grafikus, ismeretlenek, autósok, akik a parkolóautomatához igyekeznek, káromkodnak, idáig fölhallatszik, mert az automata visszahányja az érméket, dörszölik a százasok recéit, tömik a szekrényt.

A koponyámat fölforralta a nyári nap. Káprázni kezdett a szemem. Tisztán beláttam a szemközti ablakok mögé, a nyelviskola titkárnője is elem tűnt, sőt mi több, mosolyra illesztette az arcát, integetett, csalfán, romlott mozdulattal hívogatott arra az ágyra, amely a háta mögött már meg is volt vetve, még hozzá édelgő, dagadó selyempaplannal, amely éppen olyan rózsahalvány, pihekönnyű volt, amilyen alá valamikor egy dunántúli városban bújtam valamely régi szeretőmmel. A paplan gyönyörű, szőke hűgának ágát borította, aki viszont a rendőrkapitány szeretője volt. Hogy szegény nővérenek a kedvében járjon, szerelmi játékainak helyét átadta nekünk, hogy együtt lehessünk még egyszer, utoljára, s én pedig álmélkodva szeretkeztem a mámorító paplan melegében. Most ugyanazt a szerelem céljára teremtett borítékot láttam, sarkánál hívogatólag félrehajtva.

Egy tizenkilencedik századinak látszó öregúr tűnődött a járdán, amikor is egy földszinti ablakból előkelő külsejű hölgy ugrott a nyakába. A hölgy menekülni látszott. Sötét hajú, villogó szemű asszonyka volt, talán olyasféle, aki a szerelemben sajátos álméletet él késő vénségéig. Az öregúr, úgy tetszett, hogy már látott ilyen hölgyet, mert egyáltalán nem lepődött meg a váratlan eseményen. A hölgy, aki az ablakon kiugrott, ugyancsak sietős léptekkel igyekezett elhagyni az utcát, napszemüveget viselt ebben a délutáni órában, amelyet sűrű, engedetlen hajat viselő fejének tetejére tolt, s az öregúr attól rettegett, a kőre fog esni, és neki kell majd a hölgy után rohanni, hogy eleget tegyen az udvariasság erényének, amely ebben a rémisztő pillanatban is benne lakozott. Alig ocsúdott fel bámulatából, midőn ugyanazon az ablakon egy másik úrnő zuhant ki, szép arcát könny, szenvedély, keserűség torzította el, hollőfekete haja ugyan eléggé mosatlan (bizonyára allergia miatt), ettől azonban még szebbé, tetszetősebbé vált, mintha reggeli hajmosás után volna. Alighogy földet ért, parázs kitérés hagyta el ajkait:

– Megállj, Piri, te céda!

A hollóhajú vissza sem fordult, serény lépteit a másik utcának fordította, mintha sürgősen állást keresne valamely gimnáziumban.

– Megállj, Piri, te cudar! – kiáltotta még egyszer a szenvedélyes asszony, és a tizenkilencedik század karjába dőlt.

– Mi történt, gyermekem? – kérdezte a gondozott, de már fehér szakállú öregúr, akinek a haja azonban változatlanul gesztenyebarna, mint ötven esztendeje is volt.

– Megcsaltak a nyomorultak! – kiáltotta a hölgy. – Rajtacsíptem azt a fekete bestiát! Azt a kancsal szukát! A legjobb barátnőmet, a hitványt!

– Gyermekem, ne csináljon botrányt – csitítgatta az öregúr. – Mindjárt összefut az utca. Jöjjön, keresünk egy alkalmas borpincét, iszik egy Kalinkát, még egy korsó Dreher is el tudok képzelni, akkor majd mindent elmesél, s bizonyára találunk majd módot, hogy hitvány barátnőjét megbüntessük. A férfiért meg, akivel összeszűrte a levet, higgye el, nem kár. De azért valamiképpen őt is eldádázzuk.

– Mindenek előtt két korsó Dreher óhajtanék.

– Csak módjával, szépen, egymás elteltével – mondta bölcs komolysággal az öregúr.

– Megválthatatlan vagyok – zokogta a megcsalt úriasszony. – És még ez a céda híreszteli négy szemközti alkalmakkor bizonyos más öregúrnak, hogy megválthatatlan.

– Ugyan, annyian meg akarták már váltani a világot, minek akarná éppen az a hölgy, állítólagos legjobb barátnője megváltani?

– A férfiakat akarja megváltani, hogy ezáltal megválthassa magát. Látja, így váltja meg őket: miniszoknyával, hogy kivetessen a combja, amelytől a férfiak megvadulnak. Láttam, hogy még az is föl volt vonva, de egy férfikéz még följebb terelgette. Ó, a hitványsággal, ó, a lószőrrel bélelt cemde! Igen, az! Lószőrrel bélelt, minden hájjal megkent pátrapocskok!

Az öregúr szelíden karon fogta, úgy tűntek el a sarkon túl.

Kissé elámultam, de minthogy a szemem előtt zajlott le, egyáltalán nem csodálkoztam az ódon árnyalatú, rövid közjátékon. A szabaduláson törtem a fejem. Egy új ember kötötte le a figyelmemet: a barna költő, aki naponta arra járt, nagy fekete kalapjával méltóságteljesen ballagott, a léptein nem láttam azt a fájdalmat, amelyet lánya iménti öngyilkossága pedig örületbe vihette volna. Néhányszor találkoztunk, futólag ismertem, de éppen most neki szólok? Nem tartottam ildomosnak. De le kell szólnom valakinek, végleg nincs egyéb választásom. Egy öregasszony sántikált a járdán. Egy fiatalember közeledett. – Hahó! – kiáltottam le hozzá. Megállt, még egyszer lekiáltottam: – Bocsnat, hall engem?! Nagy nehezen megállt, kelleetlenül fölnézett rám, láthatólag nem tudta mire vélni a helyzetet. Nyugodt nyári délután van, s egy ember áll a magasban. Nem történt semmi különös, minden rendjén van,

egy ember kilépett szellőzni az erkélyre. Gyorsan elhadartam neki, hogy kint rekedtem, ugyan szóljon már föl a munkahelyemre a kaputelefonon. Nem szólt egy árva szót sem. Láthatólag olyan szívességet kértem tőle, amely neki még értelmes emberi szavak után is fölfoghatatlan. Aggodalmasan megfordult, afelé az utcasarok felé tartott, amelyen túl a ház kapuja nyílik. Megkönnyebbültem. Eltelt öt, eltelt tíz perc, azonban senki sem nyitotta ki hátam mögött a szoba ajtaját, a fiatalember pedig egyáltalán nem bukkant föl soha többé. Már-már látomásnak kezdtem magam érezni, noha valóban látomásnak éreztem magam. Én is megzavarodnék, ha egy kiáltást kapnék a nyakamba. Ha a járdán megszólítanak, érdeklődnek, merre van ez az utca, az az utca, néhány forintot kérnek tőlem, cigarettát, s adok, nem adok, közönséges, megeshető dolog, nincs benne semmi rendkívüli, nem zökkentenek ki a rendes kerékvágásból, de én sem tudom, hogy mit szólnék hozzá, ha a láthatatlan magasból egy hang esne rám. Eléggé elkésérített. Jöttek, mentek az emberek, én pedig továbbra is azt latolgattam, kinek lenne érdemes lekiáltanom. Úgy véltem, az idősekre nem számíthatok, vagy nagyot hallanak, vagy meg vannak rokkánva, hogy kívánhatnám tőlük, hogy visszaforduljanak, vagy eltérjenek a mi kapunk elé, ha nem arra tart az útjuk. Végül egy középkorú férfira esett a választásom. Nagy sokára fölnézett, bölintott, mintha mindent értene. Legalábbis azt gondoltam.

Eltelt vagy negyed óra és akkor odabent kinyílt az irodaajtó:

– Ervin, hát veled mi történt? Fölszóltak, hogy valaki állítólag egy erkélyről lekiabált hozzá. És állítólag nem tud visszajutni. Úristen, mióta ácsorogsz odakint? Jaj, te szegény! Nem is értettem, hogy miket hord össze. Miféle erkély, kicsoda, micsoda?

– Mondtam neki, hogy Timár szobáját keressék, ott vagyok.

– Attól aztán végleg nem értettem semmit, hiszen Laczos ma nincs bent, hát akkor ki van az erkélyen? Még az a szerencséd, hogy közben kerestek telefonon, erre tűvé tettem érted az egész házat. És észbe kaptam: te szóltál neki.

– Képzeld...! – meséltem el neki a szegény, komikus, képtelen históriát, mire majd megszakadt a nevetéstől.

– Csak ne nagyon ne vess, mindenki félnótásnak nézett, alig tudtam rászedni valakit, hogy felcsöngessen. Már egy órája rostokolok az erkélyen, az emberek jönnek-mennek, ha lekiáltok, el sem hiszik, hogy lekiáltok, arra vélik, a bolondját járatom velük. Még csak meg sem hallgattak. Epés élvezettel néztek föl rám, hogy nem tudtam rászedni őket valami új fuffanggal. Csak az az egy volt hajlandó fölfogni, hogy nem játszom vele. Megvan a véleményem, de rólatok is.

– Miért? – kérdezte Flóra hüledezve kis meghökkenéssel a tekintetében.

– Jöttem!

– Nem kerestetek, észre sem vettétek, hogy eltűntem. Hogy esetleg

valami baj történt velem. Rosszul lettem, összeestem, elájultam, szívrohamot kaptam, agyvérzést kaptam, lezuhantam a létráról, betörtem a fejem, vérbe vagyok fagyva.

– Vagy agyonvágott az áram – mondta. – Vagy gázmérgezést kaptál, vagy elvitt a pestis. És én? És ha én elvesztem az eszméletem?

– Hát... – mondtam neki –, nem is tudom. Én kerestelek volna, szoktalak keresni.

– Persze! Ha kell valami.

– Akkor addig várlak, addig kereslek, amíg elő nem kerülsz. Ha kell egy telefonszám, képes vagyok az egész folyosón végighurcolni a neved. De rám nincs szükségetek. Tudom én, hogy nem kellek én nektek.

– Ugyan már, Ervus, hogy ne kellenél. Gyere, főzök neked egy kávét.

Egy fényképet mutattam neki arról a nőről, aki miatt most kirúg a feleségem.

– Szép, de azért elválni még nem kell.

– Mármost hogy félig-meddig rúgott ki, ma még haza tudok menni, talán holnap is, de már ügyvédet fogadott, egy-két hét, egy kis haladék, aztán fel is út, le is út.

– Nem eszik olyan forrón a kását. Különben tudod, hányan elváltak nálunk? Az Ambrus. Kétszer is. Az Ákos tavaly, a Rózsika meg most válik. Tudtad? Nem tudtad. Beszélgetsz te egyáltalán bárkivel? Én, látod, beszélgetek.

Elhűlve hallgattam, egyetlenegy kollégám életét sem ismertem, igazából csak néhányról tudtam egyet-mást, neki felesége van, neki gyereke született... De hogy elváltak, szétmentek, ez egyszer, az kétszer, igaz, én sem kötöm az orrukra kisdud ügyeimemet. Mégsem szép. Csak jönnek-mennek, írják a dolgozataikat, a tanulmányaikat, nyilatkoznak a rádióban, interjúkat adnak a televíziónak, mind kristálytisza gondolat, csupa elmélet, csupa műszó, a tudomány párlatai, s válnak, elválogatnak nekem, csak úgy, a hátam mögött. Titokban szerelmi dolgozatokat írnak lábjegyzetekkel, hivatkozásokkal, s még meg is jelentetik egynémely anyakönyvben, én meg a bibliográfiákból sem értesülök róla.

– Ha holnap is kiállsz, vidd magaddal a telefonodat, majd én megint kiszabadítalak. De legjobb, ha ki se mész.

Betértem az első kocsmába, egy pincébe, ahol a mellékhelyiségben sárga lében tocsogunk, s fölhajtottam egy pohár úgynevezett fehér félédes bort. Nem nagyon nyűgözött le, elővettem hát a térképemet, s két utcával odébb is fölhajtottam ugyanannyit. Csak lassan, óvatosan. Majd a végén vesszük sietősebbre a dolgot.

Feleségem már aludt, mire hazaértem, a hálószoba ajtaját magára zárta. A cselédszobában vettem ágyat, előkerestem minden létező szeszt, már amihez egyáltalán hozzá tudtam férni; sóvárogva gondoltam a hálószoba szekrénykéjében, a szekreterben szunnyadó szilvapálinkára meg a jóval

előkelőbb italokra, amelyek ma éjszaka is érintetlenül senyednek benne. Elérhetetlen az éden. Amikor hajnal felé az orvosi alkoholt is fölhajtottam a fiolából, kénytelen voltam az éjszakát befejezni. Amikor néhány óra múlva mintegy időtlenül magamhoz tértem, csodálkozva észleltem, hogy ép elmével bírok, világos öntudattal takarítom el az éjszaka maradványait, gondosan ágyazok be, hajtom össze a lepedőt. Feleségem felől semmi nesz nem érkezik, tiszta lelkiismerettel alszik, utoljára szinte kedvem lenne megigazítani rajta szeretettel a takarót. Összeszedem a szükséges holmit, s lábujjhegyen, de nem settenkedve hagyom el a lakást.

Mire a többiek beszállingóznak, én már a magaslaton, az erkélyen élek. Előttem van az egész nappal, az egész éjszaka, az ősszel, hóban-télben nagyon is hosszúra nyúlik, olyan hosszúra, mint egy északi-tengeri út egy jégben vergődő öreg, kivénhedt hajóval, mire az átrecseg a torlaszokon, igazán sok idő telik el. Ráérek.

